

## Pedagogisch Werkplan IKC de Wereldwijzer Buitenschoolse Opvang



### IKC de Wereldwijzer Buitenschoolse Opvang

Schrijfsessie: 20 maart 2019  
Laatst bijgewerkt: februari 2023  
Vergunning: 22 kindplaatsen  
Emailadres: [opvang.wereldwijzer@wijzer.nu](mailto:opvang.wereldwijzer@wijzer.nu)  
LRKP-nummer: 139901310

### Locatie gegevens

Adres: Erasmusplein 1  
Postcode: 3132 EL Vlaardingens  
Telefoonnummer: 010-4347904



**Inhoudsopgave**

<b>Inleiding</b> .....	3
<b>Doelstelling, missie/visie van Wijzer in Opvang en Onderwijs</b> .....	3
<b>De locatie</b> .....	3
<b>Het Pedagogisch klimaat</b> .....	4
<b>Pedagogische ondersteuning aan de medewerkers</b> .....	5
<b>Mentorschap</b> .....	5
<b>Verzorging en gezonde leefstijl</b> .....	5
<b>Activiteitsaanbod</b> .....	5
<b>Inzet van medewerkers</b> .....	6
<b>BKR en half uurs/3 uurs regeling</b> .....	6
<b>Dagindeling</b> .....	6
<b>Plaatsing</b> .....	7
<b>Wennen</b> .....	7
<b>Ouderportaal Konnect</b> .....	7
<b>Overdracht, ouderbijeenkomsten en informatie</b> .....	7
<b>Oudercommissie</b> .....	8
<b>Vakantieopvang</b> .....	8
<b>Kinderparticipatie op de BSO</b> .....	8
<b>Klachten en geschillencommissie</b> .....	8
<b>De pedagogisch basisdoelen in de praktijk</b> .....	9
<b>De interactievaardigheden in de praktijk</b> .....	11



## Inleiding

Wijzer in Opvang en Onderwijs is een overkoepelende organisatie in Vlaardingen en Maassluis voor integrale kindcentra, kinderopvang, speciaal (basis) onderwijs, speciaal voortgezet onderwijs en onderwijs voor nieuwkomers. Wijzer in Opvang en Onderwijs heeft een openbare identiteit. Dit pedagogisch werkplan is gebaseerd op het pedagogisch beleid van Wijzer in Opvang en Onderwijs. Hierin is te lezen hoe de medewerkers uitvoering geven aan de diverse wet- en regelgeving vanuit de WET IKK en de pedagogisch basisdoelen die zijn omschreven door ontwikkelingspsycholoog Marianne Riksen-Walraven. In dit werkplan is het belang van partnerschap met ouders omschreven en via welke methode kinderen gevolgd worden in de ontwikkeling.

## Doelstelling, missie/visie van Wijzer in Opvang en Onderwijs

Welbevinden is een voorwaarde voor kinderen en medewerkers om zich te kunnen ontwikkelen. Wijzer in Opvang en Onderwijs stelt zich ten doel gedurende de dag of een gedeelte daarvan de zorg, opvoeding en onderwijs op zich te nemen van kinderen vanaf 10 weken tot en met het einde van de basisschoolleeftijd. Het kind staat centraal, voelt zich welkom, gezien en gehoord en krijgt alle mogelijkheden om zich te ontwikkelen en talenten te ontdekken. De medewerkers creëren een veilige en inspirerende omgeving en streven naar een doorgaande lijn voor ieder kind vanuit één visie en één team. De medewerkers zorgen dat, ongeacht verschillen, het talent wordt benut en dat iedereen meedoet.

De medewerkers voelen zich betrokken en van betekenis voor de ontwikkeling van alle kinderen. Door een uitdagend aanbod sluiten we naadloos aan bij de behoefte, eigenheid en ontwikkelingsmogelijkheden van ieder kind. De medewerkers zorgen voor opvang en onderwijs op maat.

De medewerkers hebben een belangrijke rol in de ontwikkeling van kinderen. Er wordt van de medewerkers verwacht dat zij in de dagelijkse uitvoering van hun functie de geformuleerde uitgangspunten, kaders, ideeën en werkwijzen die zijn omschreven in het Pedagogisch Kader gebruiken en hieraan verdieping geven om kinderen te helpen en te stimuleren in hun ontwikkeling. We hebben het dan over onderstaande pedagogisch basisdoelen;

- Het bieden van emotionele en fysieke veiligheid
- Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties
- Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van sociale competenties
- Overdracht van normen en waarden

Om deze pedagogisch basisdoelen na te streven verwachten we van de pedagogisch medewerkers dat zij beschikken over de juiste interactievaardigheden;

1. Sensitieve responsiviteit; 2. respect voor autonomie; 3. structureren en grenzen stellen; 4. praten en uitleggen; 5. ontwikkelingsstimulering; 6. begeleiden van interacties

## De locatie

Onze buitenschoolse opvang is gehuisvest in IKC de Wereldwijzer en biedt in schoolweken voorschoolse en naschoolse opvang aan kinderen in de leeftijd van 4-13 jaar van IKC de Wereldwijzer, IKC Erasmus, SBO Kameleon en De Ericaschool - voor SO en VSO. De voorschoolse opvang is geopend van 7.30-8.30 uur. De naschoolse opvang is geopend van 14.00-18.30 uur.



Wanneer de school een studiedag heeft en het kindaantal het toe laat, wordt er aan kinderen met een vakantiepakket afname extra opvang aangeboden. Er is één BSO-groep waarin maximaal 22 kinderen per dag opgevangen worden met twee medewerkers. Wanneer er 11 of minder kinderen aanwezig zijn, wordt er één medewerker ingezet. In de schoolvakanties wordt de vakantieopvang centraal aangeboden op locatie De Groene Draad aan de van Hogendorpstraat in Vlaardingen. Ook bieden wij een plek voor stages aan studenten van diverse opleidingen en studies.

De groepsruimte is een rijke speel-leeromgeving voor de kinderen. Er zijn diverse speelhoeken, waardoor verschillend spel wordt uitgelokt. De spelmaterialen bieden uitdaging. Er is een huishoek, lees-snoezelhoek, een bouwhoek, een ontwikkelkast met spelletjes, puzzels etc. en een themahoek met thema materiaal. In ons activiteitenaanbod sluiten wij aan bij het thema van het kindcentrum en gebruiken wij Doenkids. Vanuit het Doenkids programma bieden wij een gevarieerd activiteitenaanbod gericht op de diverse ontwikkelingsgebieden en talenten van kinderen. Deze periodeplanning hangt zichtbaar op voor ouders en kinderen. De kinderen mogen meedenken bij het inrichten van de planning. Regelmatig passen wij de inrichting aan, zodat de hoeken aansluiten bij het thema waar wij mee bezig zijn. De buitenruimte grenst aan de groepsruimte en is afgesloten door middel van een hek. Hier kunnen de kinderen fietsen, klimmen of deelnemen aan een activiteit. Naast het lokaal is de sanitaire ruimte met toiletten. In de omgeving is een speeltuin, is er een winkelgebied en een schapenweide. Bij de thema's maken we regelmatig een uitstapje in de buurt. Ouders worden hierover geïnformeerd

De kinderen mogen op een eigen tablet/telefoon een (educatief) spelletje spelen of filmpje kijken onder toezicht van een medewerker. Wij dragen zorg dat wij op de hoogte zijn van de inhoud (educatieve )spelletjes. Wij hanteren hiervoor een tijdslimiet van een half uur en dit bespreken we vooraf met de kinderen. Wij maken regelmatig gebruik van de televisie om een dvd of programma te kijken dat past binnen ons thema.

Wanneer er zorgen zijn over, van, voor de ontwikkeling van een kind vullen de medewerkers een ondersteuningsformulier (In Handboek Opvang onder tab: Zorg en Ondersteuning) . De zorgen worden besproken met de ouders en eventueel de intern begeleider/leerkracht van het kindcentrum. Ten behoeve van het kind wordt gezamenlijk met ouders, medewerkers en zo nodig met de interne begeleider/leerkracht afspraken gemaakt om de ontwikkeling van het kind te stimuleren bij voorsprongen en uitval of extra ondersteuning te bieden tijdens de BSO van het kind. Na toestemming van ouders kan er eventueel ook contact worden opgenomen met het CJG of bijvoorbeeld: de gezinscoach.

### Het Pedagogisch klimaat

Spelenderwijs werken wij aan de ontwikkeling van de kinderen. Dit doen we door een afwisselend aanbod in vrij spel in de hoeken en begeleid spel (puzzels, rijgen, rekenspelletjes) aan de tafels en andere thema gerichte activiteiten aan te bieden. Deze activiteiten worden in onze vaste dagplanning aangeboden om voorspelbaarheid en structuur te bieden. De sociale ontwikkeling wordt gestimuleerd door interacties tussen kinderen te begeleiden en bewust te zijn van een voorbeeldfunctie. De ontwikkeling en vooruitgang wordt bijgehouden door een dagrapportage, evaluaties en observaties. Aan de hand van deze rapportages wordt er geanalyseerd welke begeleiding een kind, maar ook de groep nodig heeft. Zo kan elk kind individueel begeleid worden in de ontwikkeling.



Binnen het kindcentrum werken wij met de PAD-methode. Hierbij staat de sociale ontwikkeling en vaardigheden van kinderen centraal. Wij bieden opvang aan kinderen van diverse scholen. Wij hebben oog voor het groepsklimaat en stimuleren de interacties tussen kinderen. Wij zijn ons bewust van een voorbeeldfunctie in de sociale omgang.

### Pedagogische ondersteuning aan de medewerkers

De pedagogisch beleidsmedewerker biedt ondersteuning bij het schrijven, implementeren en borgen van pedagogisch beleid. Diverse thema's en onderwerpen en vormen van ondersteuning zijn mogelijk. Dit wordt jaarlijks afgestemd met de directeur van de locatie. Jaarlijks komen er onderwerpen aan bod zoals het document Veiligheid & Gezondheid, het voedingsbeleid, de meldcode, het pedagogisch beleid etc.

Naast de pedagogisch beleidsmedewerker is er een pedagogisch coach die de medewerkers van de locatie ondersteuning/coaching aanbiedt. Met de directeur van de locatie wordt er een teamanalyse gemaakt, waarna er op individueel niveau een aanbod en planning per medewerker en team wordt gemaakt. Dit kan variëren tot het volgen van een workshop, teamoverleg, coaching on the job, observatie, het maken van een POP/PAP. Per medewerker wordt er geregistreerd op welke manier er coaching wordt geboden.

### Mentorschap

De kinderen zijn verdeeld over de medewerkers van de groep. Ouders krijgen bij het intakegesprek een brief waarop staat wat het mentorschap inhoudt en welke medewerker de mentor van het kind is. De kinderen die in de ontwikkeling opvallen worden onderling besproken. Om gezamenlijk een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van het kind worden er tussen de mentor, ouders en indien noodzakelijk met de leerkracht afspraken gemaakt. De kinderen worden bij zorgen besproken met de interne begeleider en er kan na toestemming van de ouders contact opgenomen worden met 5 externe partijen. Bij zorgen wordt onderstaande route gehanteerd;

1. Signaleren van zorg, zorgen bespreken met ouders.
2. Groeidocument invullen en bespreken zorgen in VOT.
3. Bespreken in OT (ondersteuningsteam van school) en de zorgroute van het kindcentrum wordt doorlopen.

### Verzorging en gezonde leefstijl

Wijzer in Opvang en Onderwijs heeft een gezond voedingsbeleid die wij in de buitenschoolse opvang hanteren. Als tussendoortje bieden wij fruit/groente of volkorenproducten aan en drinken we melk, vruchtenthee of water. Bij seizoen vieringen (Sinterklaas, Pasen) kan hiervan worden afgeweken. Wanneer een kind gaat trakteren, proberen we de ouders te sturen op gezonde traktaties.

Snoeptraktaties geven we zo veel mogelijk mee naar huis.

We gaan dagelijks een moment naar buiten, waarbij we de kinderen stimuleren te bewegen met bijv. fietsen, ballen, een activiteit of ander materiaal. Naast bewegingsmomenten hebben we ook ontspanningsmomenten. Als wij zien dat een kind zich niet prettig voelt praten we hier over. In het document Veiligheid en Gezondheid staat omschreven hoe wij hygiënisch werken en op welke manier wij zorgen voor een fysiek veilige omgeving.

### Activiteitenaanbod

Per thema wordt er een activiteitenplanning gemaakt die zichtbaar opgehangen wordt voor ouders en kinderen. In ons aanbod en planning van activiteiten gebruiken we Doenkids en de inbreng van kinderen. Ook spelen we in op de maatschappelijke ontwikkeling en beleving van de kinderen. In de activiteitenplanning staan activiteiten die gekoppeld zijn aan diverse ontwikkelingsgebieden en talenten. Indien mogelijk maken we uitstapjes passend bij het thema of nodigen we een gast uit die



verdieping kan bieden over het onderwerp.

### Inzet van medewerkers

Bij het inzetten van medewerkers hanteren wij de BKR-regels (medewerker kind ratio). Het kan voor komen dat een medewerker alleen op de groep is ingezet, omdat het aantal kinderen dit toe laat. Via de grote ramen aan het plein of bij de deur kan er altijd naar de groepsruimte gekeken worden. Wij streven naar het inzetten van vaste medewerkers, waarbij minimaal één vast gezicht aanwezig is om continuïteit te kunnen bieden aan de kinderen.

### BKR en half uurs/3 uurs regeling

Voor alle kindcentra van Wijzer in Opvang geldt dat zij zich houden aan de wet- en regelgeving en de BKR (medewerker-kind ratio). In de pedagogisch werkplannen van alle kindcentra is omschreven welke vormen van opvang er geboden wordt en hoe de groepen zijn ingedeeld. In Konnect wordt de aanwezigheid en afwezigheid en de breng- en haaltijden van kinderen per groep dagelijks bijgehouden/geregistreerd.

Voor de Buitenschoolse opvang geldt dat ervoor en na schooltijd en op vrije middagen maximaal een half uur per dag minder pedagogisch medewerkers kunnen worden ingezet. Dan geldt minimaal de inzet van de helft van de benodigde pedagogisch medewerkers. Naast het half uur per dag tijdens voorschoolse en naschoolse opvang, is op vrije dagen en in de vakantieopvang de 3-uurs regeling van toepassing. Op de BSO-locatie is een overzicht voor ouders waarin de afwijkmomenten zijn

vastgesteld.

Tijdens de voorschoolse opvang kan er een half uur worden afgeweken tussen 8.00-8.30 uur en tijdens de naschoolse middagen tussen 17.00-17.30 uur. Dit geldt ook voor een vrije middag. Tijdens vrije dagen/vakantie opvang kan er 3 uur worden afgeweken tussen 8.00-9.00 uur, 13.00-14.00 uur en tussen 16.30-17.30 uur.

### Dagindeling

Wanneer de kinderen onze opvang bezoeken hangen de jassen in een luizenzak. Ons activiteiten aanbod is gevarieerd. De kinderen mogen deelnemen aan een georganiseerde activiteit of mogen vrijspelen in één van de hoeken of met spelmaterialen aan tafel. We gaan met de gehele groep aan tafel voor een rust en eet-drinkmoment, waarbij we de dag of andere onderwerpen bespreken. Wij hebben oog voor de verbinding en interactie tijdens dit groepsmoment. Kinderen die huiswerk willen maken krijgen de gelegenheid om op een rustige plek huiswerk te maken.

#### De dagindeling op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag

<b>14.30-15.45</b>	Inloop, vrij spel moment.
<b>15.45-16.00</b>	Groepsmoment; tijd voor een praatje met wat eten & drinken (fruit).
<b>16.00-16.45</b>	Gezamenlijk gestructureerde activiteit van Doenkids.
<b>16.45-17.00</b>	Groepsmoment; tijd voor een praatje met wat eten & drinken (crackers met beleg of smeerbaar iets+ komkommer en tomaatjes).
<b>17.00-18.00</b>	Vrij spelen en open activiteiten binnen. Verschillende periode ook mogelijkheid tot vrij buiten spelen Tablet, telefoon mag max. 30min onder toezicht. Ook een moment voor filmpje kijken (rust)

### De dagindeling op woensdag

<b>12.00-12.30</b>	Inloop, vrij spel moment.
<b>12.30-13.00</b>	Tijd voor een gezamenlijke gezonde lunch.
<b>13.00-13.45</b>	Gezamenlijk gestructureerde activiteit van Doenkids.
<b>13.45-14.00</b>	Groepsmoment; tijd voor een praatje met wat eten & drinken (fruit).
<b>14.00-15.00</b>	Gezamenlijk gestructureerde activiteit van Doenkids (spel of knutselwerk).
<b>15.00-16.00</b>	Vrij spelen en open activiteiten binnen. Verschillende periode ook mogelijkheid tot vrij buiten spelen
<b>16.00-16.30</b>	Groepsmoment; tijd voor een praatje met wat eten & drinken (crackers met beleg of smeerbaar iets+ komkommer en tomaatjes).
<b>16.30-18.00</b>	Vrij spelen en open activiteiten binnen. Verschillende periode ook mogelijkheid tot vrij buiten spelen. Tablet, telefoon mag max. 30min onder toezicht. Ook een moment voor filmpje kijken (rust)

### Plaatsing

Het is mogelijk dat ouders voorafgaand aan de inschrijving op de locatie komen voor een rondleiding en informatie over onze werkwijze. Wanneer een kind is ingeschreven, ontvangen wij vanuit de afdeling plaatsing de kindgegevens en nemen wij contact op met de ouders/verzorgers voor het plannen van een intakegesprek. Het intakegesprek vindt plaats voorafgaand aan de startdatum. Een uitzondering kan zijn dat een kind met spoed geplaatst wordt en het hierdoor niet mogelijk is om vooraf een intakegesprek te plannen. Dan vindt het intakegesprek plaats op de eerste dag dat het kind naar de opvang komt. Zonder het intakegesprek kan het kind niet starten in de opvanggroep. Tijdens het intakegesprek bespreken we de belangrijke gegevens over het kind, de gang van zaken op de locatie, het dagritme, het volgen van het kind en de inhoud van het mentorschap.

### Wennen

Wanneer een kind voor het eerst naar de BSO komt, laat de medewerker het kind de locatie zien. Waar kan het kind spelen, waarmee mag gespeeld worden, de toiletten etc. De emotionele veiligheid staat voorop. Het kind wordt geobserveerd en welkom geheten en voorgesteld in de groep. Een kind begint op de opvang vanaf de startdatum van het opvangcontract. Wennen voor de startdatum is wettelijk niet mogelijk. Door het aanbieden van gevarieerde activiteiten sluiten we aan bij de belevingswereld en interesse van het kind. De interesses van het kind worden besproken tijdens het intakegesprek. Het welbevinden van het kind wordt tijdens de overdracht met de ouders besproken. Ouders mogen altijd bellen om te vragen of het gaat. Als het kind het moeilijk heeft, nemen wij contact met ouders om te overleggen of het mogelijk is dat het kindje eerder wordt opgehaald om langzaam aan op te bouwen.

### Ouderportaal Konnect

Wijzer in Opvang en Onderwijs gebruikt het Ouderportaal Konnect. In het ouderportaal vindt u uw opvangovereenkomsten, facturen, nieuws vanuit Wijzer-, de locatie-, en de groep van uw kind. Konnect is het communicatiemiddel van de organisatie en locatie. Voor kinderen onder de 1 jaar gebruiken wij Konnect als overdracht schriftje. Wanneer uw kind niet komt, moet u dit doorgeven via



Konnect. Vanuit de afdeling plaatsing ontvangt u inloggegevens en de handleiding.

### Overdracht, ouderbijeenkomsten en informatie

Wanneer ouders kinderen komen brengen en halen besteden wij tijd en aandacht aan een overdrachtsmoment, waarbij wij ouders mondeling over diverse zaken informeren. Alle ouders krijgen aan het begin van het schooljaar of bij aanvang van het gebruik van de BSO, praktische informatie en de jaarplanner op papier. Daarnaast gebruiken we ook de SchoolApp waar wekelijks een weekbrief op staat, elke groep een eigen pagina heeft om informatie en foto's te delen met ouders. Ook is op de app algemene informatie te vinden.

### Oudercommissie

Wij streven naar een locatie oudercommissie en werven een aantal keer per jaar binnen de locatie voor leden. We nodigen ouders mondeling uit, maar gebruiken bijv. onze SchoolApp en de nieuwsbrief om leden te werven. De oudercommissie denkt mee, adviseert over de locatie, de opvang en veranderingen in bijv. beleid.

### Vakantieopvang

Wij bieden in de schoolvakanties centraal opvang aan op locatie De Groene Draad. Dat betekent dat kinderen met een vakantiepakket tussen 7.00 – 18.30 uur deel kunnen nemen aan een uitdagend opvang en activiteitenaanbod. Wij streven ernaar om gedurende de vakantie een medewerker van BSO de Wereldwijzer in te zetten op de centrale vakantieopvang van Vlaardingen. Ouders ontvangen voorafgaand aan de schoolvakantie de activiteitenplanning. In de meivakantie kunnen kinderen van 7 jaar en ouder mee op vakantiecamp.

### Kinderparticipatie op de BSO

Bij ons activiteitenaanbod spelen wij in op de wensen, talenten en behoefte van de kinderen. Wij vragen aan de kinderen wat zij leuk vinden om te doen, mee te denken en te kijken naar de inrichting van de groepsruimte. In de kinderraad van het kindcentrum zit ook een afgevaardigde vanuit de BSO.

### Klachten en geschillencommissie

Wanneer ouders klachten, complimenten of suggesties hebben hanteren wij de klachtenprocedure van Wijzer in Opvang;

1. Ouders dienen schriftelijk een klacht in. Zij worden attent gemaakt op het klachtenreglement welke te vinden is met een link op de website: [www.wijzer.nu](http://www.wijzer.nu)
2. Binnen twee weken worden de ouders uitgenodigd voor een gesprek en wordt het "klachtenformulier na eerste melding van een klacht" ingevuld. Wanneer de klacht niet naar tevredenheid van de ouders is afgehandeld wordt op verzoek van de ouders het formulier en de schriftelijke klacht direct doorgezet naar de hogere geleding binnen de organisatie.
3. Binnen twee weken worden de ouders door de hogere geleding uitgenodigd voor een gesprek en wordt het "klachtenformulier na de tweede melding van een klacht" ingevuld. Wanneer de klacht niet naar tevredenheid van de ouders is afgehandeld wordt op verzoek van de ouders de twee formulieren en de schriftelijke klacht direct doorgezet naar de hogere geleding binnen de organisatie. Dit is te allen tijde het bestuur.
4. Binnen twee weken worden de ouders door het bestuur uitgenodigd voor een gesprek en wordt het "klachtenformulier na de derde melding van een klacht" ingevuld.
5. Zoals in het interne klachtenreglement is vermeld mag de procedure na ontvangst van de schriftelijke klacht in totaal niet langer duren dan 6 weken.
6. Wanneer de klacht niet naar tevredenheid is afgehandeld hebben de ouders de mogelijkheid om de klacht bij de geschillencommissie in te dienen. Informatie is te vinden via de website:





[www.wijzer.nu](http://www.wijzer.nu)

Wanneer de klacht op de locatie naar tevredenheid is afgehandeld worden de formulieren en de klacht op de locatie bewaard.

Als de klacht door het bestuur is behandeld worden alle formulieren en de schriftelijke klacht op het servicebureau bewaard.

Gelukkig krijgen we ook complimenten, suggesties en aandachtspunten. Hiervoor kan het “formulier voor het noteren van complimenten, suggestie en aandachtspunten” worden gebruikt.



## De pedagogisch basisdoelen in de praktijk

### Het bieden van emotionele en fysieke veiligheid

Het bieden van emotionele en fysieke veiligheid is de basis van de pedagogische doelstellingen van ons kindcentrum. De medewerkers beschikken over interactievaardigheden. Hierdoor zijn zij in staat een hechte en veilige band met kinderen te ontwikkelen. Wanneer een kind en/of ouder binnen komt worden zij begroet. Wanneer een kind zich niet goed voelt of behoefte heeft aan ondersteuning, zullen deze signalen juist geïnterpreteerd worden en zal er passend op worden gereageerd. Hierdoor zal een kind zich begrepen, geaccepteerd en veilig voelen. Er wordt rekening gehouden met de leeftijd en ontwikkelingsfasen van kinderen. Ook streeft het kindcentrum naar het vormen van vaste groepen kinderen en vaste medewerkers op de groepen. De medewerkers hebben oog voor de een op een interacties met kinderen, maar sturen ook, waar nodig, interacties tussen kinderen onderling. De medewerkers begeleiden en stimuleren kinderen in samen te spelen, te leren, te delen, zich te verplaatsen in elkaar en problemen onderling op te lossen.

De inrichting sluit aan bij de doelgroep en de belevingswereld van de kinderen en draagt bij aan een gevoel van geborgenheid. Er is een basisinventarislijst inricht materiaal en er is een

### Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties

binnen- en buitenspelen, de lunch etc. bieden structuur.

Kinderen worden door de medewerkers begeleid door middel van het aanbieden van betekenisvolle activiteiten, bij het zoeken naar mogelijkheden, wensen en grenzen met betrekking tot henzelf en hun omgeving. Zo krijgen kinderen de gelegenheid cognitieve vaardigheden te ontwikkelen en zelfvertrouwen op te bouwen. Spelen en leren is onlosmakelijk met elkaar verbonden. Medewerkers geven met hun gedrag en begeleiding het goede voorbeeld en zijn zich hiervan bewust. Kinderen krijgen de gelegenheid om mee te doen aan educatieve, gevarieerde activiteitenprogramma's die aansluiten bij de belevingswereld en ontwikkelniveaus van de kinderen. De medewerkers geven kinderen de ruimte om de omgeving te ontdekken en hun motoriek en zintuigen te ontwikkelen. De mogelijkheid om te bewegen, te voelen, zien, ruiken, horen en te proeven. De omgeving is veilig, geletterd, uitdagend, gevarieerd en heeft aansluiting bij de 9 zone van de naaste ontwikkeling van de kinderen. De medewerker heeft oog voor de actuele ontwikkeling van het kind, wat een kind op eigen kracht kan. Daarnaast biedt de

### Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van sociale competenties

veiligheid en gezondheidsdocument waarin risico's op ongevallen jaarlijks worden geïnventariseerd en door onderhoud en acties de risico's op ongelukjes worden ingeschat en beperkt. De medewerkers streven ernaar om een voorspelbare, aantrekkelijke en vertrouwde leeromgeving en dagritme te creëren. Dit is terug te zien in dagritmekaarten. Dit geeft de kinderen regelmaat en houvast en hierdoor een gevoel van veiligheid. Vaste elementen zoals brengen en halen, de kring,

### Overdracht van normen en waarden

medewerker het kind uitdaging en hulp om de naaste ontwikkeling te stimuleren. De medewerker is enthousiast en heeft een actieve betrokken rol. Activiteiten gericht op gezondheid, kennis van de wereld, muziek en dans, denken, taal en rekenen en de motoriek worden ingezet.

De sociale ontwikkeling is de ontwikkeling van kinderen, waarbij ze leren omgaan met zichzelf en anderen en waarbij ze leren wat de eigen en andermans gevoelens zijn. Belangrijk bij deze



ontwikkeling zijn de psychologische behoeften, hechting en sociale interacties. Kinderen moeten het gevoel hebben zelf de regie te hebben, zich gewaardeerd en gerespecteerd voelen en moeten het vertrouwen in de eigen vaardigheden. De medewerkers bouwen een relatie op met kinderen en ouders, praten met hen en erkennen gevoelens. De gesproken taal ondersteunt de non-verbale communicatie en geeft kinderen het vertrouwen dat ze emoties mogen tonen. De kinderen voelen zich gerespecteerd, gelijkwaardig en gewaardeerd en komen tot interactie met anderen en medewerkers. De medewerker houdt rekening met de verschillen in behoeften en belangen, maakt afwegingen en blijft kijken naar kinderen. De medewerker is zich ervan bewust wanneer en hoe in te grijpen bij conflicten en laat de kinderen nadenken over oplossingen. De medewerker is een voorbeeldfunctie in sociaal gedrag, wisselt ideeën en ervaringen uit met medemedewerkers en ouders/verzorgers. Het kindcentrum biedt gelijke kansen en mogelijkheden voor alle kinderen. Opvallend gedrag wordt gesignaleerd, geobserveerd, geanalyseerd en besproken met de ouders. Na toestemming van ouders wordt er De kinderen worden gestimuleerd om met een open blik kennis te maken met algemene waarden contact opgenomen met het consultatiebureau en wordt het kind besproken met de interne begeleider van de locatie. Ouders worden op de hoogte gehouden van de ontwikkelen en de zorgroute die doorlopen wordt.

en normen in de samenleving met oog op een respectvolle omgang met anderen en het deelnemen aan de maatschappij. Door aandacht te geven aan diverse culturen, gebruiken, tradities en gewoontes van de samenleving en de verschillende culturen die daar deel van uit maken, leren kinderen. De medewerkers hebben respect voor verschillen in temperament, talent, cultuur, opvoedstijlen, sekse, religie, sociaal milieu, opleidingsniveau, gezinssamenstellingen en beperkingen. Door een voorbeeldfunctie van de medewerker en aandacht te besteden aan diversiteit leren kinderen zich aan te kunnen passen. Niemand wordt buitengesloten en er wordt gestreefd naar gelijke kansen voor alle kinderen. De basis hiervoor is het bieden van structuur en het creëren van een veilig klimaat waarin de ontwikkeling van kinderen wordt gestimuleerd en waarin kinderen zich leren aanpassen aan de regels en omgangsvormen die 10 gelden in de samenleving waarin kinderen opgroeien.

## De interactievaardigheden in de praktijk

### Sensitieve responsiviteit

De basis van sensitieve responsiviteit, de vaardigheid om signalen en behoeften van kinderen op te merken, goed te interpreteren en er passend op te reageren, is kijken naar kinderen. Door goed naar kinderen te kijken tijdens verzorgingsmomenten en spelmomenten, verwerft de medewerker veel kennis over de ontwikkeling en de eigenschappen en interesses van het kind. Deze kennis heeft de medewerker nodig om te kunnen aansluiten bij de mogelijkheden van ieder kind en het kind een stapje verder te helpen in de ontwikkeling. Door het bieden van emotionele ondersteuning en het gevoel van warmte en

### Respect voor autonomie

geborgenheid geven, een kind oppakken, troosten en knuffelen, krijgt het kind vertrouwen in de ander, zelfvertrouwen en een gevoel van eigenwaarde.

Bij het respecteren van de autonomie ziet de medewerker alle kinderen in de groep als individu. Een kind is niet alleen een onderdeel van de grote groep. Ieder kind heeft zijn eigen gewoontes, voorkeuren en ideeën. De medewerker benoemt wat kinderen voelen, zien en ervaren en laat merken dat zij/hij op de hoogte



is waar het kind van houdt, waar het graag mee speelt en hoe de thuissituatie is. De medewerker benoemt het als een kind verdrietig is en vraagt wat er aan de hand is. Kinderen mogen zelf dingen doen en uitproberen,

### **Structureren en grenzen stellen**

oplossingen bedenken en zelf ervaringen opdoen. Zo leren kinderen zelfvertrouwen te ontwikkelen. De Bij structureren en grenzen stellen maken de medewerkers duidelijk wat de kinderen in de groep kunnen verwachten, welke regels er zijn en hoe zij ervoor zorgen dat de kinderen en de andere

### **Ontwikkelingsstimulering**

medewerkers zich daar ook aan houden. Er wordt gewerkt met een vast dagritme, dat voorspelbaarheid biedt aan de kinderen. Kinderen kunnen hierdoor makkelijker meedoen, omdat ze weten wat er komen gaat en wat er van de kinderen verwacht wordt. De medewerker helpt de kinderen bij het volgen van de regels door afspraken te herhalen en door tijdig in te grijpen als het er naar uit ziet dat een kind de regel vergeet. De medewerker geeft een duidelijke uitleg over wat zij van kinderen verwacht bij een activiteit, uitstapje, taak of verzorgingsmoment. De medewerkers zijn consequent. Er zijn groepsafspraken die op een respectvolle en inzichtelijke manier gedeeld worden en structuur bieden. In het groepsproces is bijv. aan de orde stellen van beurten belangrijk. Dit creëert kansen voor alle kinderen om actief deel te nemen aan een gesprek of activiteit.

De kinderen komen in het kindcentrum in aanraking met veel andere kinderen en hebben naast het samenleven gedurende de dag ook onderling contact. Deze ervaringen kunnen de sociaal emotionele ontwikkeling positief en negatief beïnvloeden. Het is van belang dat een medewerker oog heeft voor de interacties en deze zo nodig begeleidt en stimuleert. De medewerker merkt zowel negatieve als positieve situaties op en waardeert en belooft deze waardevolle en leerzame contactmomenten. Opmerken en aanmoedigen zijn een belangrijke taak voor de medewerkers. Een voorbeeldfunctie, imiteren en kinderen samen taakjes laten doen dragen bij aan het stimuleren en het begeleiden van interacties. Negatieve interacties worden door de medewerker bijgestuurd door middel van bemiddelen en helpen samen verder te kunnen. De medewerker is open, zonder oordeel en speelt geen politieagent. De medewerker is de bemiddelaar en laat de kinderen samen nadenken over een oplossing. De medewerker

medewerker toont waardering voor de initiatieven van de kinderen en ondersteunt de kinderen in het opdoen van nieuwe ervaringen. Door zo te handelen en te kijken naar een kind respecteert de medewerker de

### **Begeleiden van interacties**

autonomie van het kind.

heeft positieve aandacht voor alle kinderen en zorgt voor een prettige groeps sfeer/klimaat. Er wordt een WIJ gevoel gecreëerd doordat er gezamenlijke activiteiten plaats vinden met vertrouwde gewoontes en rituelen. De kinderen krijgen

### **Praten en uitleg geven**

de gelegenheid om in kleine groepjes te spelen, maar ook zich even terug te kunnen trekken.

Bij ontwikkelingsstimulering gaat het om de acties die de medewerker onderneemt om de kinderen te begeleiden bij het vergroten van vaardigheden en kennis, passend bij het ontwikkelniveau en het potentieel van kinderen. In het werken met een activiteitenprogramma kijken we naar het ontwikkelniveau, interesses en talenten van de kinderen. De stimulering sluit aan en is niet te moeilijk of te makkelijk (de zone van de naaste ontwikkeling). De medewerker prikkelt de aandacht en interesses van de kinderen. De ontwikkelingsgebieden die wij stimuleren d.m.v. activiteiten zijn de cognitieve ontwikkeling en spel, taalontwikkeling, motorische ontwikkeling en de sociaal emotionele ontwikkeling. Er zijn geplande activiteiten zoals opgenomen in onze thema - activiteitenplanning, maar ook ontstaan er spontane activiteiten die passen bij de belevingswereld van de kinderen en de maatschappelijke ontwikkelingen. Door open vragen te stellen wordt onderzocht welke kennis kinderen al hebben verworven over een bepaald onderwerp, voorwerp, boek etc. Er wordt dieper ingegaan op de uitingen van kinderen, maar ook worden kinderen gestimuleerd te denken in oplossingen of vragen te stellen. Bij ontwikkelingsstimulering is een rijke speel leeromgeving ook belangrijk. Er zijn hoeken, divers speel materiaal, boeken etc. De medewerker onderneemt, doet en ervaart samen met kinderen, speelt mee. De medewerker toont belangstelling voor de kinderen en onderzoekt welke plannen het kind heeft en helpt bij het behalen van deze plannen. Door vragen te stellen en te praten komt de medewerker tot een beeld van interesses, ontwikkeling, kennis en verbindt de medewerker kinderen met elkaar tot een groepsproces of samen spel.



Kinderen leren taal door een combinatie van taalaanbod door de omgeving, taalproductie door het kind en door feedback op het taalgebruik vanuit de omgeving. De medewerkers bieden een rijk taalaanbod. Alle interacties worden voortdurend begeleid door taal. Praten en uitleggen is de mate waarin de pedagogisch medewerker praat en dingen uitlegt. De manier waarop de medewerker dit doet is van belang. De medewerker leert de kinderen de taal te begrijpen en te gebruiken, gevoelens, eigen wil en handelingen onder woorden te brengen, de wereld om het kind heen te begrijpen, maar ook samen leren en elkaar te begrijpen. De beroepskracht benoemt wat ze doet en wat er gaat gebeuren en gebeurt. De medewerker benoemt gevoelens en gaat na of de intenties van de kinderen duidelijk zijn. Door gesprekjes te voeren waarbij de medewerker zich aanpast aan het begripsniveau speelt zij in op interesses van de kinderen. De medewerker gebruikt ook non-verbale communicatie passend bij de verbale communicatie en verwoordt wat er feitelijk gebeurt en wat de medewerker gaan doen. De medewerker vertelt verhalen en leest verhalen voor.

---